

Sygn. akt III KKN 737/98

W Y R O K

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 sierpnia 2001 r.

Sąd Najwyższy w Warszawie - Izba Karna na rozprawie w składzie następującym:

Przewodniczący: SSN Przemysław Kalinowski

Sędziowie: SN Andrzej Siuchniński (spraw.)

Jacek Sobczak

Protokolant: Marcin Andrusieczko

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Karola Napierskiego

po rozpoznaniu w dniu 31 sierpnia 2001 r.

sprawy **Z. S.**

skazanego za przestępstwo z art. 210 § 1 d.kk w zb. z art. 156 § 1 d.kk w zw. z art. 10 § 2 d.kk, a nadto z art. 214 § 1 d.kk i z art. 203 § 1 dkk

z powodu kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Wojewódzkiego w E.

z dnia 10 września 1998 r.

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w E.

z dnia 27 kwietnia 1998 r.

uchyla zaskarżony wyrok w odniesieniu do Z. S. oraz – na podstawie art. 435 kpk – w odniesieniu do S. S. i M. M. i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w E. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym

U Z A S A D N I E N I E

Wyrokiem Sądu Rejonowego w E. z dnia 27 kwietnia 1998 r. S. S., Z. S. i M. M. zostali uznani za winnych tego, że w nocy 29.02/01.03.1996 r. w K. działając wspólnie i w porozumieniu oraz z osobą nieletnią, po uprzednim użyciu gwałtu na osobie G. W., polegającego na biciu go pięściami i kopaniu po całym ciele, w wyniku czego doznał on rozległych stłuczeń głowy i okolicy łędźwiowej prawej z powstaniem obrzęku głowy w okolicy czołowej oraz obrzęku tkanek miękkich nosa i licznych otarć naskórka twarzy i małżowin usznych, które spowodowały rozstrój zdrowia na okres powyżej 7 dni, zabrali w celu przywłaszczenia kurtkę wartości 100 zł, pieniądze w kwocie 70 zł oraz dowód osobisty, wszystko o łącznej wartości 170 zł, przy czym pokrzywdzony był narażony na bezpośrednie niebezpieczeństwo ciężkiego uszkodzenia ciała tj. przestępstwa z art. 210 § 1 w zb. z art. 156 § 1 i w zw. z art. 10 § 2 kk z 1969 r. i za to skazani zostali, na podstawie art. 210 § 1 kk z 1969 r. na kary po 3 lata pozbawienia wolności, a na mocy art. 40 § 1 kk w zw. z art. 44 § 1 kk z 1969 r. na kary dodatkowe pozbawienia praw publicznych po 3 lata.

Tym samym wyrokiem S., M. i S. zostali uznani za winnych tego, że w nocy 29-02/01.03.1996r. w K. działając wspólnie i w porozumieniu oraz z osobą nieletnią pobili M. B., w ten sposób, że kopali go i bili pięściami po

całym ciele, przy czym pokrzywdzony był narażony na bezpośrednie niebezpieczeństwo ciężkiego uszkodzenia ciała, tj. popełnienia przestępstwa z art. 158 § 1 kk z 1969 r. i za to zostali skazani na kary po roku pozbawienia wolności;

Nadto tymże wyrokiem uznani zostali za winnych tego, że w tym samym czasie i miejscu, działając wspólnie i w porozumieniu oraz z osobą nieletnią zabrali w celu krótkotrwałego użycia samochód m-ki "Fiat 126 p" o wartości 3.000 zł, a następnie porzucili go w stanie uszkodzonym, tj. popełnienia przestępstwa z art. 214 § 2 kk z 1969 r., za co zostali skazani na kary po 1 roku pozbawienia wolności oraz tego, że w tym samym czasie i miejscu działając wspólnie i w porozumieniu zabrali w celu przywłaszczenia krótkofalówkę o wartości 600 zł, buty gumowe o wartości 50 zł, dwie latarki o wartości 30 zł, rękawiczki o wartości 15zł, gaśnicę o wartości 20 zł, torbę z narzędziami o wartości 50 zł, o łącznej wartości 765zł na szkodę Z. N., tj. popełnienia przestępstwa z art. 203 § 1 kk z 1969 r. za co zostali skazani na kary po 8 miesięcy pozbawienia wolności. Na podstawie art. 66, 67 § 1 kk orzeczono wobec tych skazanych kary łączne pozbawienia wolności po 4 lata.

Wyrok ten zaskarżyli apelacjami: obrońca Z. S. oraz osobiście M. M. i S. S.

Obrońca Z. S. zarzucił obrazę przepisów prawa procesowego tj. art. 3 § 1 i § 3 kpk, 357 kpk, 372 § 1 pkt 1 i 2 kpk z 1969 r., zaskarżając wyrok Sądu I instancji w części odnoszącej się do ustalenia, że uczestniczył on w rozboju popełnionym na szkodę pokrzywdzonego W., gdy w rzeczywistości nie brał on udziału w zaborze mienia pokrzywdzonego, jak również ustalenia, iż obejmował swym zamiarem znamiona czynu z art. 214 § 2 kk.

Wyrokiem z dnia 10 września 1998 r. Sąd Wojewódzki w E. zmienił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w E., w ten sposób, że wyeliminował z

opisu czynu przypisanego w pkt IV tegoż wyroku S. S. i Z. S. działanie polegające na "porzuceniu pojazdu w stanie uszkodzonym" i kwalifikując czyn tak opisany z art. 214 § 1 kk z 1969 r. orzeczoną karę złagodził do 7 miesięcy pozbawienia wolności zaś karę łączną pozbawienia wolności wobec S. S., Z. S. i M. M. złagodził do 3 lat: w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy .

Od wyroku Sądu odwoławczego kasację wniósł obrońca skazanego Zb. S.

Zarzucił w niej rażąco naruszenie prawa:

- a) Materialnego, przez zastosowanie w stosunku do skazanego przepisów art. 210 § 1 d.kk do czynu przypisanego skazanemu w pkt I wyroku Sądu Rejonowego w E. z dnia 27.04.1998 r., zamiast zastosowania przepisu art. 280 § 1 kk, w związku z obowiązywaniem zasady stosowania ustawy nowej, jeżeli jest względniejsza dla sprawcy,
- b) Procesowego, w szczególności art. 4, 7, 172, 175 § 2, 367, 410, 424 § 1 pkt 1 i 2, 455, 457 § 2 kpk, w odniesieniu do czynu przypisanego w pkt I wyroku Sądu Rejonowego w E. wymienionego wyżej.

W następstwie tych zarzutów wniósł o uchylenie wyroku Sądu Wojewódzkiego w E. w pkt I lit. b i w pkt II i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w zaskarżonej części.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest zasadna przynajmniej w tej części w jakiej stawia Sądowi Wojewódzkiemu w E. zarzut obrazy art. 4 § 1 kk z 1997 r.

Analiza akt sprawy prowadzi bowiem do następujących, oczywistych ustaleń: Sąd Wojewódzki w E. rozpoznając apelacje złożone w przedmiotowej sprawie

na korzyść oskarżonych, orzekał w dniu 10 września 1998 r. a przedmiotem osądu były czyny popełnione przez nich w nocy z 29 lutego na 1 marca 1996 r. W czasie popełnienia tych czynów obowiązywały przepisy kodeksu karnego z 1969 r. W dniu 10 września 1998 r. jednak obowiązywały już (weszły w życie 1 września 1998r.) przepisy nowego kodeksu karnego, tj. ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks Karny (Dz. U. z dnia 2 sierpnia 1997 r. Nr. 68 poz. 533) Zaistniała zatem sytuacja określana jako kolizja ustaw wynikająca z tego, że w czasie popełnienia czynu przestępnego przez sprawcę obowiązywała inna ustawa niż w czasie orzekania co do tego czynu. Kolizja ta rozwiązywana jest wg. reguły wyrażonej w art. 4 § 1 kk z 1997 r. stanowiącej, iż należy wówczas stosować ustawę obowiązującą w czasie orzekania (nową), chyba że jej zastosowanie prowadzi do pogorszenia sytuacji sprawcy. Naturalnie, jeśli poprzednio obowiązująca ustawa była dla tego sprawcy surowsza, tym bardziej stosuje się ustawę nową.

Zważywszy, że Z. S. przypisano dokonanie przestępstwa rozboju stypizowanego w ustawie karnej z 1969 r. w art. 210 § 1 i zagrożonego (jako zbrodnia) karą od trzech lat pozbawienia wolności, zaś w ustawie karnej z 1997 r. opisanego w art. 280 § 1 i zagrożonego (jako występki) karą pozbawienia wolności od dwóch lat, jako oczywistość jawiła się, w czasie orzekania przez sąd odwoławczy, konieczność stosowania wobec niego nowej ustawy karnej, jako korzystniejszej.

Tej oczywistości jednak nie dostrzegł Sąd Wojewódzki w E. i utrzymując w części dotyczącej przypisanego S. przestępstwa rozboju wyrok Sądu I instancji w mocy, rażąco naruszył przepis prawa materialnego tj. art. 4 § 1 kk z 1997 r.

Uchybienie to ma oczywisty wpływ na treść zapadłego orzeczenia skoro ustawa nowa kształtuje odpowiedzialność skazanego za występki a nie za

zbrodnię, i w konsekwencji na jej podstawie można byłoby mu wymierzyć karę pozbawienia wolności poniżej „progu „ trzech lat a nawet rozważać możliwość warunkowego zawieszenia jej wykonania.

W tej sytuacji, uznając pierwszy z zarzutów kasacyjnych za zasadny, Sąd Najwyższy orzekł o uchyleniu zaskarżonego wyroku, w odniesieniu do Z. S. i o przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Wojewódzkiemu w E. w postępowaniu odwoławczym, w takim zakresie, w jakim ze względu na granice apelacji obrońcy tego skazanego, Sąd ten był zobowiązany rozpoznać sprawę. Przypomnieć nadto należy iż sąd odwoławczy ma obowiązek poprawić na korzyść skazanego błędną kwalifikację prawną, niezależnie od granic zaskarżenia (art. 455 kk). Nie ulega zaś wątpliwości, że w stosunku do wszystkich pozostałych (poza przestępstwem rozboju) czynów przypisanych Z. S., również należało stosować nową ustawę karną, skoro dawna (kk z 1969 r.) nie była względniejsza.

Ze względu na obrazę art. 4 § 1 kk w identycznej sytuacji procesowej znaleźli się skazani M. M. i S. S. Przepis art. 435 kpk w zw. z art. 536 kpk nakazuje uchylić orzeczenie także co do tych skazanych, którzy kasacji nie wnieśli, jeżeli je uchylono co do skazanego wnoszącego kasację, gdy te same względy za tym przemawiają. Dlatego należało uchylić wyrok Sądu Wojewódzkiego w E. co do tych skazanych i sprawę także przekazać temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Z tych względów Sąd Najwyższy, uznając w zaistniałym układzie procesowym, ustosunkowanie się do drugiego z podniesionych w kasacji zarzutów (obrazy prawa procesowego) za zbędne, orzekł jak w wyroku.

